

FM: Apstrādes rūpniecības izaugsmi augustā nodrošina nozares diversificētā struktūra

Publicēts: 31.01.2018.

Šā gada augustā salīdzinājumā ar 2015. gada atbilstošo mēnesi rūpniecībā saražotās produkcijas apjoms nedaudz samazinājās – par 0,6%. Tas ir pirmais mēnesis šogad, kad ir reģistrēts rūpniecības izlaides kritums. Jāatzīmē, ka starp rūpniecības nozarēm apstrādes rūpniecībā joprojām saglabājās izaugsme, tomēr tā nespēja kompensēt elektroenerģijas un gāzes apgādes spēcīgo samazinājumu.

Apstrādes rūpniecības izaugsme gada griezumā 2016. gada augustā veidoja 2,8%. To nodrošināja pieaugums vairākās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs, turklāt daļēji ir mainījies izaugsmi noteicošo apakšnozaru sastāvs. Piemēram, līdzās jau ierastajam datoru, elektronisko un optisko iekārtu un būvmateriālu ražošanas augstajam pieaugumam būtisku pozitīvo devumu apstrādes rūpniecības izaugsmē augustā ir sniedzis arī elektrisko iekārtu un pārtikas produktu ražošanas kāpums. Tīkmēr pirmo reizi kopš 2014. gada nogales ir samazinājušies izlaides apjomi kokapstrādē, kas kā lielākā apstrādes rūpniecības apakšnozare pērn un šā gada pirmajā pusē, uzrādot spēcīgus un stabilus pieauguma tempus, pastāvīgi noteica apstrādes rūpniecības izaugsmi. Tādējādi var secināt, ka Latvijas apstrādes rūpniecība ir samērā diversificēta un samazinājums tās lielākajā apakšnozarē un vēl vairākās citās apakšnozarēs var tikt līdzsvarots ar panākumiem citās apakšnozarēs.

Lielāko pienesumu apstrādes rūpniecības izaugsmē šā gada augustā nodrošināja datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana, uzrādot pieaugumu 37,6% apmērā un sasniedzot visu laiku augstāko izlaides apjomu. Tam sekoja spēcīgs pieaugums būvmateriālu ražošanā. Nemetālisko minerālu izstrādājumu jeb būvmateriālu ražošanas apjomi augustā, salīdzinot ar iepriekšējā gada augustu, palielinājās par 14,6%, ko turpināja veicināt pieprasījuma pieaugums eksportā. Ļoti labus pieauguma tempus uzrādīja arī ar mašīnbūvi saistītās apakšnozares - elektrisko iekārtu ražošana gada izteiksmē pieauga par 20%, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana – par 16,7%, automobiļu un piekabju ražošana – par 11,3%.

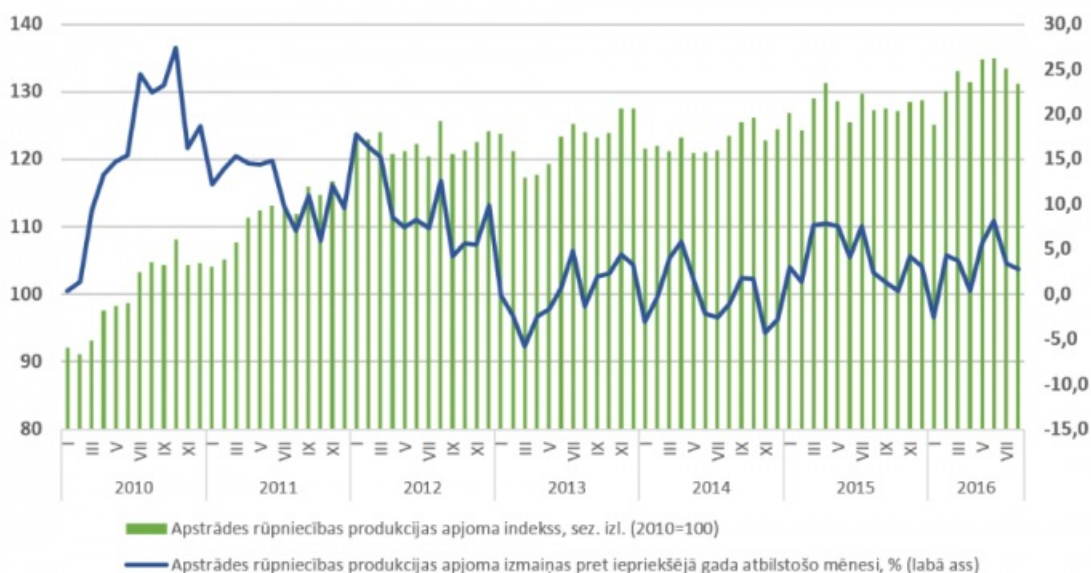
Pārtikas produktu ražošanas apjomi 2016. gada augustā salīdzinājumā ar pērnā gada augustu palielinājās par 2,5%. Šis apstrādes rūpniecības apakšnozares stabilizēšanās un izaugsmes tempu mērena atjaunošanās gada otrajā pusē bija sagaidāma, izzūdot sankciju pērnā gada bāzes efektam. Pozitīvi, ka augustā, pirmo reizi kopš 2014. gada jūnija palielinājies ir tieši pārtikas produktu apgrozījums eksportā, kas norāda ar vietējo ražotāju panākumiem savu pozīciju nostiprināšanā ārējos tirgos un šo tirgu diversificēšanā. Piemēram, lielākais piena pārstrādes uzņēmums Latvijā “Food Union” paralēli saldējuma eksportam kopš jūnija veic regulāru piena produktu eksportu uz Ķīnu. Savukārt uzņēmums “Smiltenes piens”, zaudējot piekto daļu produkcijas eksporta uz Krieviju, sācis eksportu uz Itāliju. Papildus tam drīzumā sagaidāma uzņēmumā ražotā siera realizācija Skandināvijā un Lielbritānijā, kā arī tiek veiktas sarunas par saldēto produktu eksportu uz ASV.

Pēc izaugsmes tempu palēninājuma jūlijā, šā gada augustā kokapstrādes apakšnozare piedzīvoja izaugsmes kritumu. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu tās izlaide saruka pavisam nedaudz – par 0,8%, tomēr piesardzību rada fakts, ka šā gada augusta kokrūpniecības izlaide bija zemākā pēdējā gada laikā. To varētu būt izraisījuši jūnijā notikušā Lielbritānijas referenduma par izstāšanos no Eiropas Savienības rezultāti, izraisot Lielbritānijas mārciņas vērtības kritumu. Statistikas dati uzrāda, ka jau jūlijā koksnes un to izstrādājumu eksports uz Lielbritāniju saruka par 7,7% un augustā ir samazinājies kopējais kokrūpniecības apgrozījums eksportā. Tajā pašā laikā vairāku nozares uzņēmumu nesen paziņotie investīciju plāni joprojām liecina par labām kokapstrādes izaugsmes perspektīvām nākotnē. Piemēram, uzņēmums “Avoti SWF” ieguldīs 10 miljonus eiro koka skaidu granulu ražotnes izveidē, “Stiga RM” grasās paplašināt finiera ražošanas rūpnīcas jaudu, par 4,5 miljoniem eiro iegādājoties jaunas ražošanas iekārtas, tāpat ražošanas paplašināšana plānota koka palešu ražošanas uzņēmumā “Kronus”, investējot 1,12 miljonus eiro.

Līdzās kokapstrādei ražošanas apjomu kritumu 2016. gada augustā uzrādījušas arī tādas apstrādes rūpniecības apakšnozares kā apģērhu, ķīmisko vielu, gatavo metālizstrādājumu ražošana un citas mazākas apakšnozares. Apģērhu ražošanas kritums par 14,9% gada griezumā veidoja lielāko negatīvo ietekmi uz apstrādes rūpniecības izaugsmi. Savukārt ķīmisko vielu un produktu, kā arī gatavo metālizstrādājumu ražošanas samazinājums par attiecīgi 9,5% un 2% radīja mazāku negatīvo devumu, kas bija līdzīgs kokrūpniecības nelielā krituma ietekmei.

Lai gan kopumā šā gada augustā apstrādes rūpniecībā tika reģistrēts izlaides pieaugums, tas nebija pietiekams, lai kompensētu elektroenerģijas un gāzes apgādes kritumu par 15,7% gada griezumā. Augustā elektroenerģijas ražošana saruka, būtiski samazinoties koģenerācijas stacijās saražotās enerģijas apjomiem (-43%), kamēr hidroelektrostacijās bija reģistrēts ražošanas apjomu straujš pieaugums (+168,3%).

Pēc augustā novērotās Latvijas rūpnieku konfidences rādītāja lejupeņslīdes, jaunākie aptauju rezultāti uzrāda būtiskus uzlabojumus. Piemēram, septembrī rūpnieki norāda, ka pieaug pasūtījumu apjomi to ražotajai produkcijai, kā rezultātā tiek sagaidīts ražošanas apjomu pieaugums turpmākajos mēnešos. Tāpat uzņēmēji paredz arī cenu kāpumu, kas varētu liecināt par patēriņa cenu pieaugumu gada pēdējos mēnešos. Šie rezultāti apvienojumā ar kopējā Eiropas Savienības ekonomiskā sentimenta uzlabošanu norāda uz ārējā pieprasījuma turpmāko pieaugumu un apstrādes rūpniecības izaugsmes turpināšanos.

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA